

פרשת אמור

נושא השבוע: לשון נקיה

נושא השבוע

בחרנו, מסיבות חינוכיות, לבחור בנושא "לשון נקיה" על אף שלמעשה עוסק הסיפור המקראי דווקא בקללה. הפרשה מספרת על אירוע שהפך לתקדים משפטי. לפי הסיפור, במהלך ריב בין "איש הישראלי" ובין "בן אשה ישראלית והוא בן איש מצרי בתוך בני ישראל" נקב בן האשה הישראלית את השם (אמר את השם המפורש) ואחר כך קילל. (או לפי פרוש אחר, אמר את שם ה' המפורש וגם קיללו). מאחר שלא ידעו כיצד יש לנהוג בו, הביאו אותו העדים אל משה וחיכו למצוות ה'. **העונש** שקבע ה' הוא רגימה באבנים. לאחר התקדים המשפטי מובא החוק: "איש כי יקלל אלוהיו ונשא חטאו ונוקב שם ה' מות יומת רגום ירגמו בו כל העדה כגר כאזרח בנקבו שם יומת". וקבעו חז"ל שנענש רק מי שנוקב בשם המפורש ולא המקלל בכינוי.

מה פרשה

- **דיני הכוהנים** - בפרשה זו ניתנים דיני קדושה וטוהרה הנוגעים לכוהנים החייבים בדרגה גבוהה יותר של קדושה; דיני אכילת הקודשים ואיסור הקרבת קורבנות בעלי מום.
- **הזמנים המקודשים** - שבת, פסח וחג המצות, טקס הנפת העומר, יום הכיפורים, חג סוכות.
- **נר התמיד ולחם הפנים**.
- **פרשת המקלל** - במהלך ריב בין שני אנשים, נקב אחד מהם את השם וקילל. מאחר שלא ידעו מה דינו הביאו אותו למשה, ועל פי מצוות ה' הוציאו את המקלל מחוץ למחנה ורגמו אותו באבנים.
- **דיני רצח והכאה** - מידה כנגד מידה.

נושאים לשיחה

ניתן לדבר הן על שימוש בקללות ובמילים לא יפות בחיי היום יום. כיצד אנו רוכשים מילים כאלו, מי **משפיע** עלינו - טלוויזיה? חברים? מתי אנו משתמשים בהם? האם יש סיטואציות מסוימות שמזמנות סגנון דיבור מסוים? האם יש מילים שבהקשר מסוים נאמר אותם, ובהקשר אחר נמנע מהם? (למשל, לא ליד ההורים, אבל כן ליד חברים?) נושא נוסף שניתן לדבר עליו הוא: האם **אופן הדיבור** שלנו, מצביע במובן מסוים **עלינו**? כיצד? ומה אנחנו חושבים על מי שמדבר לא יפה? אפשר גם להתייחס לכך שבעבר ייחסו לקללות כוח מאגי, וגם כיום יש המאמינים בכך. האם, לדעת התלמידים, אותם אנשים פוחדים שקללות יכולות להתגשם?

מ ד ר ש

המדרש עוסק ב"צד השני של המטבע": לא בדיבור שלילי, אלא בהאזנה לו. המדרש ממחיש את הרעיון **שלא כדאי** להקשיב לדברים שאינם רצויים, לאדם יש כלים טבעיים, אצבעות, כדי שיוכל לאטום את אוזניו מלשמוע דבר רע.

ניתן לדון בכמה כיוונים: מה **נעשה** כאשר נשמע דברים רעים שמישהו אומר על מישהו אחר (לשון הרע), אולי לא נקבל אותם כפשוטם, וננקוט בגישה חיובית כלפי האחר בכל מקרה.

ניתן לשאול: מה רע בשמיעת דברים רעים (כגון: קללות, לשון לא נקיה, עצות המשיאות לדבר רע). כיצד נפגע גם **השומע** מכך, ולא רק **המדבר**.

ניתן לתת דוגמאות: **בשמיעת קללות** גם אנחנו **מתרגלים** לדבר בלשון לא יפה, אנחנו עלולים להתפתות לעשות דברים שאחר כך נתחרט עליהם, וכדומה. כדאי לחשוב כיצד **להימנע** משמיעת דברים שליליים – לאו דווקא על ידי אטימת אוזניים, אלא גם על ידי בקשה מחברים לשנות דיבור, לא להתייחס לדבר רע שנאמר.

פעילות נוספת

אפשר להכריז בכתה על: "**שבוע לשון נקיה**". בתחילתו לכתוב ביחד כתב התחייבות אשר בו כל התלמידים **מתחייבים** לשמור על שפה יפה ונקיה במשך השבוע, על החוזה יחתמו כל התלמידים. בכל בוקר ייבחר תלמיד/ה שעמדו במשימה. התלמידים יגישו למורה פתקים עם המועמד/ת הרצויה לדעתם והיא תבחר גם לפי התרשמותה. בסוף השבוע יבחר התלמיד המתמיד, ויקבל **אות הצטיינות** (או פרס) על התנהגותו – שמירת לשון נקיה.

אם יש תחושה בבית הספר כולו כי נושא שיפור השפה ראוי לטיפול בכל הכיתות, ניתן להקים **צוות "לשון נקיה"** שיארגן **אירועים בית-ספריים** בנושא; הצגה, הופעות של תלמידים, ציור על חולצות, כרזות ועוד.